

Handläggare
Mats Igemo
08-508 287 65**Till**
Trafiknämnden
2015-09-24

Utfasning av mynt i parkeringsautomater. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att avveckla betalning av parkeringsavgift via mynt i alla stadens parkeringsautomater med start år 2016, arbetet ska vara slutfört under september samma år.

Per Anders Hedkvist
FörvaltningschefFredrik Alfredsson
AvdelningschefKarin Hebel
Enhetschef**Trafikkontoret**
TillståndFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 287 65
Växel 08-508 272 00
Fax 08-508 263 30
mats.igemo@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Sammanfattning

Kontoret föreslår att mynten som betalningsmedel i stadens parkeringsautomater fasas ut. Detta kan ske nu när de alternativa och för kunden kostnadsneutrala betalsystemen är införda i staden. Samtliga parkeringsautomater accepterar också betalning via kort.

De flesta av stadens parkeringsautomater accepterar idag mynt som betalning. Hanteringen av mynt är en tung och komplex verksamhet, såväl vad gäller arbetsmiljö som kontroller och säkerhet. Automaternas förmåga att ta emot stora mängder mynt vid ett enskilt köptillfälle är också begränsad.

En av kontoret anlita extern revisionsfirma har i sin slutrapport 2012 konstaterat att kontorets redovisningsrutiner har varit tillfredställande även om det finns utvecklingspotential vad gäller uppföljning via IT-baserade stödsystem. Staden rekommenderas att undersöka möjligheten att ta bort betalning av parkeringsavgift med mynt via parkeringsautomaterna.

I oktober 2016 lanserar Riksbanken nya mynt vilket är förenat med ombyggnad av parkeringsautomaterna om mynten ska vara kvar som betalmedel för parkering.

Bakgrund

År 1952 införde Stockholm parkeringsavgifter för trafikens ordnande. Avgifterna betalades från början i så kallade vridmätare, där en mätare betjänade en parkeringsplats.

Sedan början av åttiotalet betalas avgifterna i parkeringsautomater. Bilisten erhåller en parkeringsbiljett som ska läggas i bilen som bevis på gjord betalning. Idag har staden 1150 parkeringsautomater med möjlighet till mynt- och kortbetalning.

Parkeringsavgiften kan idag betalas med kort utan chip-teknik samt med Master Card och Visa. Sedan kortbetalning infördes på bred front 2006-2007 har betalning via mynt stadigt minskat och motsvarar idag endast ca 4 procent av de totala intäkterna från parkeringsautomaterna.

Analys och konsekvenser/Trafikkontorets synpunkter

Trafik- och renhållningsnämnden gav den 19 maj 2011 kontoret i uppdrag att upphandla alternativa och för kunden betalningsneutrala betaltjänster, samt att på sikt minska antalet parkeringsautomater¹.

Upphandlingen resulterade i tjänsten Betala-P, en tjänst som till dags dato har ca 91 000 nedladdningar och registrerade kunder som kan betala sin p-avgift på gatemark. Intäktsmässigt motsvarar mobil och app tjänsterna ca 27 % av kontorets parkeringsintäkter.

Myntantering, miljö och säkerhet

Varje automat töms minst en gång per vecka på mynt för att hålla myntnivån låg i automaterna p.g.a. inbrottsrisk. Kontoret har entreprenadavtal med ett bevakningsföretag för värdetransporter och myntuppräknning som utför ca 65 000st mynttömningar per år. Tömningarna har en negativ inverkan på miljön då de måste utföras med dieseldrivna fordon på grund av myntens vikt.

Tömningarna innebär drygt 400 start och stopp med tömningsfordonen varje dag, mestadels inom tullarna vilket medför stor miljöbelastning på ett redan hårt ansträngt gatunät. Risk för olyckor föreligger också då möjligheten att angöra en parkeringsautomat för tömning inte alltid är optimal.

Myntanteringen är i dagsläget också föremål för utredning hos bevakningsföretagets skyddsombud då den inte är bra ur arbetsmiljösynpunkt. En kostsam investering i stadens tömningsmateriel kan bli aktuell.

Begränsningar i samband med betalning via mynt

Redan idag finns kapacitetsbegränsningar om en kund vill betala maxtaxa i området City och Gamla Stan eller lösa biljett för en veckas boendeparkering. Parkeringsautomaterna kan vid dessa tillfällen inte hantera den mängd mynt som krävs för att önskad parkeringstid ska kunna lösas. Eventuella höjningar av taxor framöver kommer att medföra att dessa problem ökar. Det är även svårt för kunderna att ha med sig tillräcklig mängd mynt. Närliggande kiosker och affärer är oftast ovilliga att växla till mynt.

Säkerheten kring mynt

Myntantering är även föremål för omfattande säkerhetsrutiner för att minimera risk för bedrägeri och stöld. Kontoret har avtal med ett bevakningsföretag som utför dolda kontroller av personalen som utför mynttömning av parkeringsautomaterna.

Parkeringsautomater utan mynt

I samband med en upphandling av 30 nya parkeringsautomater år 2003 med placering i Hjorthagen prövade kontoret med att ha endast 10 av dessa med myntbetalning. Försöket föll väl ut och i stort sett inga synpunkter angående parkeringsautomaterna utan myntbetalning kom in till kontoret.

På senare år har kontoret tagit bort myntbetalningsfunktionen på parkeringsautomater som upprepade gånger utsatts för inbrott. Även här har väldigt få synpunkter kommit in till kontoret.

Alternativ till mynt

Förutom stadens kostnadsneutrala Betala-P erbjuder Master Card en tjänst med så kallade förbetalda kort. Det innebär att vem som helst kan skaffa ett kort med chip hos Master Card utan att ha någon koppling till ett bankkonto. Kortet kan sedan laddas med pengar, detta kan ske via bank eller utvalda butiker.

I avtalet med den upphandlade leverantören av de kostnadsneutrala tjänsterna ingår att tillhandahålla lösning för parkeringsbetalning för de kunder som inte önskar betala via bankkort, registrera sina personuppgifter, föredrar kontantbetalning via betaltjänsten eller som av andra skäl föredrar annat sätt att betala för parkering. Dessa tjänster har kontoret inte behövt nyttja men i samband med utfasning av mynten kan detta bli aktuellt.

Med ovanstående beskrivna möjligheter för att i framtiden betala för sin parkering finner kontoret det inte nödvändigt att behålla ens ett fåtal automater som tar mynt i gatumiljön. Istället bör de nya modernare betalsätten som ligger rätt i tiden användas vid betalning.

Kontorets interna uppföljning av myntbetalning

Kontoret anlät år 2012 Ernst & Young för att utreda om kontorets interna uppföljnings- och redovisningsprocess lever upp till en god kontrollmiljö, samt för att bistå med råd och rekommendationer om möjliga förbättringar.

Ernst & Young:s revisionsrapport visar att kontoret har en god intern uppföljnings- och redovisningsprocess även om förbättringar och utveckling av befintliga IT-baserade stödsystem kan ske. En sammanfattning av rapporten återfinns i bilaga 1. Rapporten bekräftar samtidigt att ingen mynttömning och hantering av kontanter är 100 procentigt säker.

Ernst & Young rekommenderar att kontoret bör undersöka möjligheten till att avveckla mynt som betalningsmedel då det alltid föreligger risk för stölder och förskingring.

Kostnader/Intäkter

Kostnaderna för service och underhåll av parkeringsautomater, inklusive avgifter för korthantering och mynt uppgår årligen till ca 25,4 Mkr. Av detta står mynthantering årligen för ca 4 Mkr vilket

utgör ca 15,7 procent av de totala kostnaderna för denna verksamhet.

Förhållandet att myntintäkterna utgör ca 15,2 Mkr (4 procent) av stadens totala intäkter på ca 360 Mkr från parkeringsautomaterna gör att hanteringen av myntbetalning blir relativt kostsam i förhållande till kortbetalningar. Köp av en parkeringsbiljett med mynt blir ca 4 gånger dyrare än ett köp av en biljett med kort i automat eller via Betala P.

Myntintäkterna har också minskat kraftigt de senaste åren.

Avskaffad kontanthantering i närliggande verksamheter

- Stockholm Parkering har redan nu tagit bort möjligheten att betala med mynt på ca 40 procent av sina parkeringsautomater, både på ytparkering och i parkeringsgarage.
- SL accepterar inte kontanter som betalningsmedel i kollektivtrafiken. De biljettautomater som sattes ut i anslutning till stationer och bushållplatser för köp av färdbiljett med mynt och kort är idag borta.
- Telia tog bort möjligheten att betala med mynt i sina telefonautomater för många år sedan.

Nya mynt 2016

I oktober-2016 kommer riksbanken att lansera nya 1, 2 och 5 kronors mynt vilket gör att samtliga automater måste uppgraderas. Uppgraderingen måste ske i två steg då automaterna mellan oktober-2016 och juni-2017 måste acceptera både de gamla samt de nya mynten.

Steg 1 innebär att automaten under en övergångsperiod måste omprogrameras samt byta hårdvara (myntvaliderare samt informationsskyltar) som accepterar både de nya och gamla mynten. Åtgärderna ska vara klara till oktober 2016.

Steg 2 infaller i juni-2017 då de gamla mynten blir ogiltiga. Då måste automaterna uppgraderas igen till samma kostnad som vid steg 1.

Totalt skulle en anpassning av automaterna till de nya myntslagen kosta ca 8 Mkr.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att avveckla betalning av parkeringsavgift via mynt i alla stadens parkeringsautomater med start år 2016, arbetet ska vara slutfört i september samma år.

Slut

Bilaga

1. Ernst & Young: Sammanfattning av granskningen 2012